

Maimonides' Introduction to the Mishna

Session 3 – Prophecy part 2: Telling the future

In the previous session we discussed four types of prophets: 1) Prophecy in the name of an idol. 2) Prophecy in the name of G-d to serve an idol. 3) prophecy in the name of G-d to change the Torah. 4) Prophecy in the name of G-d to keep the Torah, or to do anything else which the Torah did not tell us to do. This is the only true prophet.

We also discussed how to know if someone is a true prophet. When someone comes and claims to be a prophet, we ask him to tell us what will happen in the future. Only after proving himself many times can we be rest assured that he is a true prophet.

Now we must discuss: To what extent does the prophet need to be correct about the future; Is there any instance where the prophet can tell the future and it won't happen?

Telling the future

ולא הִיָּה מִתְחַדֵּשׁ אֲצֵלֶם דְּבַר שְׁלֵא הָיוּ שׁוֹאֲלִים עָלָיו לְנִבְיָאִים בְּכָל עֲנִינֵיהֶם, וְלוּלִי זֶה לֹא בָּא שְׁאוֹל לְשֵׁאל לְשִׁמוּאֵל (שם ט) בְּעַד אַבְדָּה שְׁאֲבָדָה מִמֶּנּוּ בְּהִתְחַלֵּת עֲנִינּוֹ.

וְאִין סָפֵק שֶׁהַדְּבַר כֹּה, כִּי הַקַּב"ה הִקִּים לָנוּ נְבִיאִים חֲלָף הוֹבְרֵי שָׁמַיִם וְהַמְעוֹנְנִים וְהַקּוֹסְמִים, כְּדִי שֶׁנִּשְׁאָלֶם בְּכָלֵם וּבִפְרָטִים וְיִוִּדְעוּנוּ בְּכָל הַדְּבָרִים הַנֶּאֱמָנִים מִהָאֵל, כְּמוֹ שֶׁיִּגִּידוּ הַקּוֹסְמִים הֵם דְּבָרִים שְׁאֵפְשֶׁר שִׁיתְקִימוּ וְאֵפְשֶׁר שְׁלֵא יִתְקִימוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "כִּי הַגּוֹיִם הֵם אֲשֶׁר אֶתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֶל מַעֲנֵנִים וְאֶל קִסְמִים יִשְׁמְעוּ, נְבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאֲחֵיךָ כְּמִנִּי" וְגו' (דברים יח, יד-טו), וּבִשְׁבִיל עֲנִינִים אֵלּוּ הָיוּ קוֹרְאִים שֵׁם הַנְּבִיא רוֹאֶה כִּי הִיָּה רוֹאֶה הָעֲתִידוֹת קֶדֶם הַיּוֹתָם, כְּמוֹ שְׁאֵמַר "כִּי לְנְבִיא הַיּוֹם יִקְרָא לְפָנָיִם הָרוֹאֶה" (שְׁמוּאֵל א ט, ט).

The difference between a prophet and a fortuneteller

וּפֶן יִחְשַׁב חוֹשֵׁב וְיֵאמַר, כִּי בְקִיּוֹם הוֹדְעַת הַחֲדוּשִׁים וְהָעֲתִידוֹת תִּתְקַיֵּם הַנְּבוּאָה לְטוֹעַן אוֹתָהּ, הִנֵּה כָּל הַקּוֹסְמִים וְהוֹבְרֵי שָׁמַיִם וּבְעֵלֵי הַכּוֹחוֹת הַנִּפְשִׁיּוֹת יְכוּלִים לְטַעַן טַעֲנַת נְבוּאָה, שְׁאֵנּוּ רוֹאִים אוֹתָם עַיִן בְּעַיִן כָּל הַיּוֹם מְגִידִים מָה שֶׁעֲתִיד לִהְיוֹת. וְזֶה חֵי נִפְשֵׁי פֶרֶק גְּדוֹל וְרֵאיוּ לְבָאֵר אוֹתוֹ כְּדִי שִׁיתְבָּאֵר הַהִפְרָשׁ בֵּין דְּבַרֵי הַמִּתְנַבֵּא בְּשֵׁם אֱלֹהִים וְדְבַרֵי בְעֵלֵי הַכּוֹחוֹת.

וְאֵנִי אוֹמֵר, שֶׁהַקּוֹסְמִים וְהוֹבְרֵי שָׁמַיִם וְאֲנָשֵׁי הַחֲבוּרָה הֵיאָה יִגִּידוּ הָעֲתִידוֹת הַהוֹיּוֹת, אֲבָל יִצְדַק קִצְתָם וְיִשְׁקַר קִצְתָם בְּהִכְרַח, וְזֶה הַדְּבַר אֵנּוּ רוֹאִים אוֹתוֹ תָּמִיד, וְיִסְפִּימוּ עָלָיו גַּם כֵּן אֲנָשֵׁי הַמְּלָאכָה

ההיא ואותותיו לא ינכרו. אבל יתרון כל איש מהם על חברו בהיות כל שקרי איש אחד פחות משקרי זולתו, אך שיצדקו בכל דקדוקי העתידות זה אי אפשר להיות, ובעלי הפוחות האלו לא יכנו נפשם ולא יתהללו שיצדקו בכל חלקי הדברים, אבל אומרים שזאת השנה יהיה בצרת ושלא ירד גשם כלל, ונמצא שיהיה בה גשם מעט. או יאמר שמחר ירד גשם ונמצא שירד ליום שלישי, וכדומה לו. וזה הדבר יקרה לו כשיהיה בקי מאד מן הידועים בשם אשר דברו עליהם בספרים, וזה ענין דברי ישעיהו לבבל "יעמדו נא ויושיעך הברי שמים החזים בכוכבים מודיעים לחדשים" וגו' (ישעיה מז, יג), ואמרו רבותינו ז"ל מאשר ולא כל אשר.

ואין מועדי הנביאים והבטחתם כן, אבל יצדק הכל עד מלה אחרונה, ולא יפל דבר מדבריהם לא קטן ולא גדול כל ימי עולם בכל אשר ידברו בו בשם האל. ועל כן כשישוב ריקם דבר מדבריו נדע שקרו, והוא מה שאמר "כי לא יפל מדבר ה' ארצה" (מלכים ב' י, י).

ולענין זה רמז ירמיהו בחולמים שיצדקו במראותם שהיו מודיעים מה שיראו להם החלומות על דרך נבואה, והיה מוכיחם ומשחית טענותם, באמרו "הנביא אשר אתו חלום ידבר חלום, ואשר דברי אתו ידבר דברי אמת, מה לתבן את הבר נאם ה'" (ירמיה כג, כח), ופרשו החכמים הענין הזה, שהנבואה היא ברוחה ואין בה תערובת מן הפזב כמו הבר המברר מן התבן, והחלומות וכיוצא בהם מן הידוענים רבם קזב כתבן שיש בו גרגירי חטה, ואמרו (ברכות פ"ט דף נה) כשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים.

Only a good prophecy must happen

ונשאר בכאן פרק גדול ראוי לנו לבארו. והוא, שהנביא כשיתנבא בצרות ומארעות לעם שהם חייבים, כגון שיהיה ברעב או חרב או שתהפך ארצם או ירדו עליהם אבני אלגביש וכדומה לו, ואחר כן לא יתקיים דבר מן הענין ורחמו מן השמים ועמדו כל עניניהם בשלום ובשלוה, לא ידע בו קזב הנביא ואין ראוי לומר שהוא נביא שקר ושיהיה חייב מיתה, מפני שהקב"ה נחם על הרעה, ואפשר שעשו תשובה וסרו מנאצותם, או יאחר גמולם הקב"ה בחמלתו והאריך אפו להם עד זמן אחר, כמו שעשה לאחאב באמרו על ידי אליהו "לא אביא הרעה בימיו בימי בנו אביא הרעה" (מלכים א' כא, כט), או ירחם עליהם למען זכות שקדמו להם, ולא אמר הקב"ה על דבר כזה לא יהיה הדבר ולא יבוא.

אבל אם הבטיח בבשורות טובות שיתחדשו לזמן קצוב ויאמר בשנה זו יהיה השקט ושלוה והיו בה מלחמות, או יאמר שנה זו תהיה גשומה וברוכה והיו בה רעב ובצרת וכמדמה לו, נדע שהוא נביא שקר והתקיים בטול טענתו ושקרו, ועל זה אמר הכתוב "בזדון דברו הנביא לא תגור ממנו" (דברים יח, כב), רצונו לומר אל יפחידך ואל יבהילך מלהרג אותו אמונתו וישורו וחקמתו, אחרי אשר מלאו לבו להעיד דבר גדול כזה, ודבר סרה על ה' יתברך, שהקב"ה כשיבטיח אמה בבשורות טובות על ידי נביא אי אפשר שלא יעשה כדי שתתקיים נבואתו לבני אדם, והוא מה שאמרו עליהם השלום (ברכות דף ז) כל דבר שיצא מפי הקב"ה לטובה אפלו על תנאי אינו חוזר בו.

Can sin cause a good prophecy not to happen?

אָבֵל עֵינֵן פֶּחַד יַעֲקֹב אַחֵר שֶׁהִבְטִיחוּ הַקֶּב"ה בְּבִשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וַיְהִי אֲנֹכִי עִמָּךְ וַיִּשְׁמְרֵיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ" (בְּרֵאשִׁית כח, טו), וְהָיָה מִפֶּחַד פֶּן יָמוּת כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ" (בְּרֵאשִׁית לב, ח), אָמְרוּ חֲכָמִים ז"ל בְּעֵינֵן הַהוּא שֶׁהָיָה מִפֶּחַד מַעֲוֹן שֶׁמָּא יִהְיֶה גֹרֵם לוֹ מִיָּתֵהּ, וְהוּא מָה שֶׁאָמְרוּ (בְּרֵכוֹת דף ד) קִסְבֵּר שֶׁמָּא יִגְרַם הַחֲטָא, יוֹרָה זֶה שֶׁהַקֶּב"ה יִבְטִיחַ בְּטוֹבָה וַיִּגְבְּרוּ הָעוֹנוֹת וְלֹא יִתְקִים הַטוֹב הַהוּא.

וַיֵּשׁ לְדַעַת שֶׁעֵינֵן זֶה אֵינוֹ אֶלָּא בֵּין הַקֶּב"ה וּבֵין הַנְּבִיא, אָבֵל שִׁיאֵמַר הַקֶּב"ה לְנְבִיא לְהִבְטִיחַ לְבְנֵי אָדָם בְּבִשׁוֹרָה טוֹבָה בְּמֵאֲמָר מַחְלֵט בְּלֹא תְנָאִי וְאַחֵר כֵּן לֹא יִתְקִים הַטוֹב הַהוּא, זֶה בְּטֵל וְאִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת, בְּשִׁבִיל שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִשְׁאָר לוֹ מְקוֹם לְקִיָּם בּוֹ אֲמוּנַת הַנְּבִאוּת, וְהַקֶּב"ה נִתֵּן לָנוּ בְּתוֹרָתוֹ עֵקֶר שֶׁהַנְּבִיא נִבְחַן כְּשִׁיאֵמְנוּ הַבְּטָחוֹתָיו,

וְאֵל הָעֵקֶר הַגָּדוֹל הַזֶּה רָמַז יִרְמְיָהוּ בְּמַחְלָקָתוֹ עִם חֲנַנְיָה בֶּן עֲזַרְיָה, מִפְּנֵי שִׁרְמְיָהוּ הָיָה מִתְנַבֵּא לְרַעָה וְלַמּוֹת וְאוֹמֵר שֶׁנְּבוֹכַדְנֶצַּר יִגְבֵּר וַיִּצְלִיחַ וַיַּחְרִיב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְחַנַּנְיָה בֶּן עֲזַרְיָה הָיָה מִתְנַבֵּא לְטוֹבָה וְלִשְׁבוֹב כְּלֵי בֵּית הַשֵּׁם לִירוּשָׁלַיִם הַמּוֹבָאִים בְּבִלְהָ, וְאָמַר לוֹ יִרְמְיָהוּ כְּשֶׁנִּתְנַפַּח עִמּוֹ עַל דֶּרֶךְ הָעֵקֶרִים הַשְּׂמֹרִים, שֶׁאִם לֹא תִתְקִים נְבוֹאָתוֹ וְלֹא יִגְבֵּר נְבוֹכַדְנֶצַּר וַיִּשְׁבוּ כְּלֵי בֵּית הַשֵּׁם כְּמוֹ שֶׁאָתָּה אוֹמֵר, אֵין זֶה הַדְּבָר מִכְחִישׁ לְנְבוֹאָתִי, אוֹלֵי הַקֶּב"ה יִרְחַם עֲלֵיהֶם, אָבֵל אִם לֹא יִתְקִים דְּבָרֶיךָ וְלֹא יִשְׁבוּ כְּלֵי בֵּית הַשֵּׁם, בְּזֶה יִתְבָּרַר שֶׁנְּבוֹאָתְךָ שֶׁקָּרָה, וְלֹא תִתְקִים לָךְ נְבוֹאָה עַד יִתְקִימוּ הַמּוֹעֲדִים הַטוֹבִים שֶׁהִבְטַחְתָּ בָּהֶם, וְהוּא מָה שֶׁאָמַר "אֵף שָׁמַע נָא אֶת הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר בְּאָזְנֶיךָ וּבְאָזְנֵי כָל הָעָם, הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנַי וּלְפָנֶיךָ מִן הָעוֹלָם וַיִּנְבְּאוּ אֶל אֲרָצוֹת רְבוֹת וְעַל מַמְלָכוֹת גְּדוֹלוֹת לְמַלְחָמָה לְרַעַב וְלַדְּבָר, הַנְּבִיא אֲשֶׁר יִדְבֵּר לְשָׁלוֹם בְּבוֹא דְבַר הַנְּבִיא יוֹדַע הַנְּבִיא אֲשֶׁר שְׁלַחוּ ה' בְּאֵמַת" (ירמיה כח, ז-ט). רְצָה לוֹמַר בְּדְבָר הַזֶּה שֶׁהַנְּבִיאִים הֵם הַמִּתְנַבְּאִים לְטוֹב, וְלִרַע לֹא נוֹכַל לְדַעַת מְכַל הַדְּבָרִים שֶׁהִתְנַבְּאוּ לְרַע אִם צָדְקוֹ בְּעֵדוּתָם אוֹ כְּזָבוּ, אָבֵל יוֹדַע אֲמוּנַת דְּבָרֵיהֶם כְּשִׁיבְטִיחוּ בְּטוֹבָה וְתִתְקִים.

The Bottom Line

The way to test if someone is a true prophet is by asking him to tell us the future. Only a prophet can tell us the future and be right about every detail. If even one detail of a prophecy fails, we can be sure that he is a false prophet.

There are two exceptions to this rule:

- 1) When a prophet tells us that something bad will happen and it does not happen, he may still be a true prophet, because G-d can have mercy and change his mind.
- 2) If the prophecy was a personal message to the prophet, G-d may change his mind due to the prophet's sins.